

HỒ SƠ TÁC PHẨM DỰ THI
LIÊN HOAN PHÁT THANH TOÀN QUỐC LẦN THỨ XVI – 2024

1. Tác phẩm:

- Tên tác phẩm: **Mơ và chạm**
- Thể loại: Phóng sự
- Thời lượng: 9 phút 55 giây
- Thời gian phát sóng: Chương trình Mừng 1 Tết Nguyên đán Giáp Thìn ngày 10/02/2024

2. Tác giả:

- Tên tác giả: Hà Thị Ái Kiều
- Đơn vị: Kênh VOV Giao thông (VOVGT)
- Địa chỉ đơn vị: 58 Quán Sứ, Hà Nội
- Điện thoại liên hệ: 0966326691
- Email: aikieuvov@gmail.com

3. Nhóm cùng thực hiện tác phẩm:

- Người thể hiện: Hà Kiều
- Biên tập: Hà Kiều
- Kỹ thuật viên dàn dựng: Hà Kiều
- Đạo diễn: Hà Kiều
-

4. Thông tin trên bằng khen:

- Tên tác phẩm: **Mơ và chạm**
- Tên tác giả: Hà Thị Ái Kiều

XÁC NHẬN THỦ TRƯỞNG ĐƠN VỊ
(ký tên, đóng dấu)

**TÁC PHẨM DỰ LIÊN HOAN PHÁT THANH LẦN THỨ XVI
NĂM 2024**

PHÓNG SỰ

Mơ và chạm

(Tổng thời lượng: 9 phút 55 giây)

Ngày phát sóng: 10/02/2024

Trên Kênh VOVGT - Đài Tiếng nói Việt Nam

TÁC GIẢ:

Hà Thị Ái Kiều

ĐƠN VỊ:

KÊNH VOV GIAO THÔNG (VOVGT)

58 Quán Sứ, Hà Nội

Điện thoại: 0966.326.691

GIỚI THIỆU VỀ TÁC PHẨM, TÁC GIẢ

TÁC PHẨM

“Em phấn đấu đi học vì em muốn được ăn cái bánh rán hai nghìn có lớp đường bên ngoài ở trên thị trấn”.

Có một cô gái người Mông ở một bản vùng sâu đã dũng cảm trốn chạy khỏi một cuộc kéo vợ mà bố mẹ đã nhận tiền sính lễ, để được tiếp tục đi học.

“Người Mông quê em cứ dần bán đất bán ruộng lùi sâu vào núi không kế sinh nhai. Em đi học để tìm hướng đi giúp dân mình trụ lại”.

Có một cô gái ôm thầy cô bật khóc khi biết mình được tiếp tục đi học để không phải lấy chồng sớm thuở mười ba.

Khi còn học nội trú, trò giải trí duy nhất của các em là đứng phía sau bức tường bao để nhìn ngắm thế giới và mơ ước thật nhiều. Nhờ đi học, những giấc mơ ấy đã thay đổi bởi thế giới không còn nhỏ như các em thấy phía sau bức tường nội trú năm nào...

Hành trình mà các em học sinh dân tộc thiểu số ở Sa Pa khi “mơ và chạm” giống như leo qua rất nhiều đỉnh núi khác nhau. Con đường đến ước mơ sẽ rất xa, nên chỉ leo bằng đôi chân bé nhỏ. Mà hành trình chạm tới ước mơ, phải đi bằng con chữ.

TÁC GIẢ

Hà Thị Ái Kiều

Sinh ngày: 10/09/1991

Địa chỉ email: aikieuvov@gmail.com

Hội viên Hội Nhà báo Việt Nam, số thẻ: 03922

Công tác tại Kênh VOV Giao thông (VOVGT)

Đài Tiếng nói Việt Nam

LÃNH ĐẠO KÊNH VOV GIAO THÔNG

Phóng sự

Mơ và chạm

Dẫn: Các bạn thánh giả thân mến! Khi chinh phục một đỉnh núi, niềm vui lớn nhất của người tham gia thử thách có thể đến từ khoảnh khắc bạn chạm tay lên cột mốc độ cao hình chóp nho nhỏ ở nơi cao nhất. Các em học sinh dân tộc thiểu số ở Sa Pa đã qua một chặng đường dài gian khó và niềm vui cuối cùng cũng đã đến khi có thể đưa tay chạm vào giấc mơ đi học để thay đổi cuộc đời nhọc nhằn. Câu chuyện về hành trình “Mơ và chạm” sẽ được phóng viên Hà Kiều kể cùng các bạn trong ngày xuân này:

Các em hát tiếng Mông

Bài hát tiếng Mông này như một lời thở than về số phận. Số phận sinh ra ở bản làng trong cái nghèo luẩn quẩn và ước mơ được đi học của những đứa trẻ để thoát khỏi vòng lặp đường như vô tận. Các em đã cần nhiều hơn sự dũng cảm làm chủ số phận và chạm đến ước mơ.

Nền nhạc

Sùng Thị Chùa, cô gái người Mông ở một bản vùng sâu của Liên Minh, thị xã SaPa đã dũng cảm trốn chạy khỏi một cuộc kéo vợ.

Em bảo mình không sợ bóng đêm, không sợ cảnh chân đất trốn chạy qua ruộng bậc thang quê nhà, chỉ sợ không được tiếp tục đi học. Mà quãng đường đi học để có tấm bằng cử nhân trên tay xa xôi và vất vả giống như việc đi bộ 45 km đường núi đồi từ bản sâu ra thị xã trong những ngày băng giá nhất:

Băng: Nhà em có tám anh chị em. Vì bố mẹ không được đi học nên không quan tâm đến việc học của con cái. Em phấn đấu đi học vì em muốn được ăn cái bánh rán hai nghìn có lớp đường ở ngoài ấy, nên thi vào trường nội trú ở trên thị trấn. Ở trường mọi người bảo phải cố gắng học để có tiền muốn ăn gì tự mua không cần chờ người khác mua nữa. Bố cấm thì ăn cầm hơi ở lớp. May được học bổng. Tốt nghiệp một cái họ tóm em về nhà. Khóc van xin không có ai nghe, em chạy khỏi cái nhà đấy.

Khi còn học trường nội trú, trò giải trí duy nhất của Chùa và những người bạn là đứng phía sau bức tường bao để nhìn ngắm thế giới. Ước mơ lúc ấy của em là được làm việc trong khách sạn Sao Phương Bắc, lớn nhất ở Sa Pa khi ngày ngày ngắm nó thành hình từ phía xa. Chùa cũng không ngờ rằng, nhờ đi học, ước mơ của mình đã thay đổi bởi thế giới không còn nhỏ như em thấy phía sau bức tường nội trú năm nào...

Không có nhiều cô gái dân tộc ít người giống Sùng Thị Chùa, dám bứt ra khỏi vòng lặp quẩn quanh mà văn hóa của tộc người đã quy định bao đời.

Tiếng lớp học của Mây

Một trong số đó là Lò Lở Mây, cô gái trẻ người Dao ở Vù Lùng Sung, xã Trung Chải, thị xã Sa Pa, đang học năm thứ nhất ngành Sư phạm mầm non, Phân

hiệu Đại Học Thái Nguyên tỉnh Lào Cai. Mấy ước mơ trở thành giáo viên dạy chữ cho các bạn nhỏ bằng chính tiếng của người Dao. Bởi tiếng mẹ đẻ, sợi dây kết nối thiêng liêng giữa các thế hệ đang dần mất đi khi lứa trẻ không còn hiểu những từ đơn giản cha mẹ nói mỗi ngày:

Băng: Ước mơ từ nhỏ của em là được làm giáo viên, luôn là vậy. Chỗ em là dân tộc thiểu số có thầy cô người Kinh, những bạn nhỏ không hiểu được tiếng. Có tiếng dân tộc các em ấy sẽ hiểu hơn. Em chọn ngành Sư phạm nhưng bố mẹ cũng không ủng hộ vì bảo ngành này rất vất vả. Gia đình em không đủ điều kiện cho em đi học tiếp em vẫn cố gắng. Năm lớp 11 em may mắn được chọn cấp học bổng. Em đi học thấy hiểu biết hơn.

Giống bao người Mông khác, bố mẹ của Giàng Thị Kub ở Giàng Tra, xã Tả Phìn, thị xã Sa Pa mong cô con gái út sớm có một tấm chồng để có thêm lao động làm nương rẫy. Nhưng khi các bạn lập gia đình từ tuổi 13, 14 tuổi, Kub lại thường đứng trên đỉnh dốc nung nấu về sự đổi thay khi thấy người Mông quê mình cứ dần bán đất, bán ruộng rồi lùi sâu vào núi không kế sinh nhai. Kub đã ôm thầy cô bật khóc lúc biết mình tiếp tục được đi học bởi em ước mơ lâu lắm rồi:

Băng: Bạn bè em lấy chồng rất sớm hầu như 13, 14 tuổi người Mông quan niệm đẹp nhất nhưng em cứ có tư tưởng em không lấy chồng đâu em đi học tiếp. Trên em có câu là người dân ngày càng lên núi. Em mong tìm được hướng đi cho người dân trụ lại. Nhưng còn vấn đề kinh tế mình chỉ dám nghĩ, không ngờ lại được đi học tiếp...

Để có tiền tiếp tục đi học sau khi hết cấp 2, rất nhiều bạn như Sùng Thị Chùa, vừa đi học vừa đi làm. Dù thiếu ăn không thể lớn, người nhỏ tới mức có thể chui vừa cánh cổng sắt ở trường, Chùa cũng đã làm thêm đủ thứ nghề: bung phở, rửa bát, dọn dẹp nhà, dẫn chương trình... Và việc tìm kiếm học bổng càng trở nên cấp thiết.

Từ năm 2014, ông bà Schultz người Na Uy sáng lập học bổng *Interhands* đã nâng bước ước mơ như của Chùa, Mẫy hay Kub. Những chuyến đi, những cuộc gặp gỡ của nhóm “*Interhands*” giúp các em có một cộng đồng để cùng “mơ và chạm”.

Tiếng giao lưu giữa các em nhận học bổng

Ông Einar Schultz sẵn sàng hỗ trợ kinh phí học tập, bởi ông hiểu điều khó nhất các em phải đối mặt là chấp nhận văn hóa dân tộc mình và biến nó thành động lực để thay đổi cuộc đời. Chỉ có con đường học vấn mới có thể tạo nên sự thay đổi đó:

Băng: Nền tảng căn bản nhất của sự phát triển chính là việc học. Và tất cả những đứa trẻ trên thế giới này đều có quyền được đi học.

Đổi nhạc

Âm thanh cuộc sống hàng ngày

Băng: Nhà tôi có bao nhiêu con tôi đều muốn cho đi học. Ba đưa đều học hết đại học. Đời của tôi đã không được đi học vì là con gái nên tôi muốn đời con

mình khác đi. Các con đi học không giúp được việc làm nương nhưng chúng tự tìm miếng ăn cho mình, tự lập hơn.

Mẹ chồng của Sùng Thị Chùa, bà Hờ Thị Mo tự xoay sở một mình việc nương rẫy để các con được đi học. Việc đi học ấy không chỉ làm thay đổi cuộc đời của một người.

Chùa giới thiệu về trại bò

Chùa cùng chồng là Giàng A Dạy đã mang lại thay đổi tích cực cho bản Rừng Thông ở Mai Sơn, Sơn La khi mở trang trại bò lai hỗ trợ 30 hộ nghèo và cận nghèo cải thiện kinh tế bằng cách tạo thu nhập hằng tháng và tặng mỗi hộ một bê con, mở lớp dạy tiếng Anh miễn phí cho các em nhỏ, kết nối để cùng nuôi 14 em đang học mầm non. Vợ chồng em còn dẫn nước về cho người dân trong vùng vốn chỉ sống trông chờ vào nguồn nước mưa có theo mùa. Chị Sùng Thị Xuân người dân trong bản biết ơn những việc công ích mà Chùa và Dạy đã làm:

Băng: Chị rất cảm ơn và quý mến vì đã có ai làm được như thế đâu. Cái tâm Chùa rất trong sáng, chỉ nghĩ cho người khác thôi, cả em Dạy cũng thế cái gì cũng làm vì cái bản này.

Đổi nhạc

Băng: Khi em học đại học tiếp cận nền giáo dục văn minh hơn. Em cũng mong muốn các bạn nhỏ có cơ hội đi học để giúp đỡ cho bản thân họ và cộng đồng. Em vẫn muốn tiếp tục con đường hỗ trợ, chia sẻ cho các bạn những gì em học được. Hy vọng có thể truyền cảm hứng cho các bạn thanh niên, mạnh dạn hơn trong lựa chọn của mình.

Chùa sẽ còn trở lại Sa Pa quê nhà tiếp tục việc mở lớp dạy chữ còn đang dang dở, khi bàn tay không thuận có thể xoay sở viết được sau tai nạn.

Tiếng lớp học tiếng Anh của Chùa

Em đã không còn mơ ước làm việc tại khách sạn Sao Phương Bắc năm nào. Em muốn dạy chữ cho những đứa trẻ xin ăn bên vỉa hè của Sao Phương Bắc. Bởi con đường đến ước mơ sẽ rất xa, nếu chỉ leo bằng đôi chân bé nhỏ. Mà hành trình chạm tới ước mơ, phải đi bằng con chữ.

Hết nhạc